

Inrikes

Många nämndemän på dubbla stolar

16 oktober 2012

Fler än 75 nämndemän som dömt vid Sveriges tingsrätter och hovrätter sedan den 1 januari 2011 har samtidigt uppdrag i polisstyrelse eller polisenämnd.

Det visar en granskning som Sveriges television gjort. Minst 15 av dem dömer i hovrätten, övriga i tingsrätten.

-Domare inte ska ha någon koppling till polisen. Man ska inte ha någon funktion i en nämnd eller styrelse hos polisen, det är min uppfattning, säger pensionerade överklagare Sven-Erik Alhem.

Det handlar om förtroendevalda nämndemän som dömt i många hundra rättegångar och där det finns risk att jäv uppstått. Tillsammans har nämndemännen dömt i många hundra mål, förmodligen fler än tusen.

-Man ska som nämndeman vara försiktig med att sitta i polisstyrelse eller polisenämnd samtidigt eftersom det kan leda till problem om man får information som man inte ska ha, säger Fredrik Wersäll, hovrättspresident vid Svea hovrätt.

Ingen möjlighet kontrollera

Flest nämndemän med dubbla uppdrag finns i Wersälls egen domstol, minst åtta

nämndemän som är utnämnda av de politiska partierna. Dessa har samtidigt insyn i polisens arbete på grund av sina uppdrag i polisstyrelsen eller polisenämnder. Eftersom hovrätten ofta är sista instans och en fällande dom där sällan kan överklagas finns risken för allvarliga rättsäkerhetsproblem.

-Jag kan inte svara på vilken bakgrund det är till den siffran, men det är klart att just dom nämndemännen kommer säkert att fundera på om det uppdraget är förenligt med nämndemannskapet. Men vi har som jag sa tidigare ingen möjlighet att kontrollera vilka uppdrag våra nämndemän har.

Vad ska man göra åt problemet?

-Jag tror att det i grunden är information som krävs. Jag är alldeles övertygad om att ingen nämndeman i detta land som sitter i en polisstyrelse eller polisenämnd inte kommer att rannsaka sig själv inför nästa brottmål och fundera över om detta är förenligt med uppdraget i domstolen.

Vid Sveriges 48 tingsrätter finns det nämndemän med dubbla uppdrag vid åtminstone 30.

Ny rättegång 200 miljoner

Nyligen beslutade Svea hovrätt att den uppmärksammade rättegången mot Södertäljenätverket måste tas om på grund av att en av nämndemännen är jävig på grund av sitt uppdrag i polisenämnden i Södertälje. Rättegången beräknas ha kostat 200 miljoner kronor.

För en vecka sedan beslutade Eskilstuna tingsrätt att utesluta en nämndeman som dömer i en rättegång med kopplingar till sommarens många gängskjutningar i staden. Nämndemannen är ersättare i polisstyrelsen och har deltagit i ett möte nyligen där skjutningarna diskuterats.

I rättegången mot den misstänkte serieskytten i Malmö har försvarsadvokaterna begärt att målet måste om. Detta på grund av misstankar om jäv.

reporter

Carl Larsson carl.larsson@svt.se [<mailto:carl.larsson@svt.se>]

Publicerad: 16 oktober 2012 - 19:45

Uppdaterad: 16 oktober 2012 - 20:11